

ТКАЧЕНКО

Сергій Анатолійович
nikoblikaudit@inbox.ru

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту, в.о. ректора Вищого навчального закладу «Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»

УДК 338.242.2:[65.012.122:338.43]

ПРИЗНАЧЕННЯ МЕТОДОЛОГІЧНОГО ГАРАНТУВАННЯ ФУНКЦІЇ ДІАГНОСТИКИ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ТА ВИРОБНИЧИХ ОБ'ЄДНАНЬ ПРИ ФОРМУВАННІ І ФУНКЦІОНУВАННІ ПІДСИСТЕМИ

ASSIGNING FUNCTIONS METHODOLOGICAL SUPPORT ECONOMIC DIAGNOSTICS IN THE SYSTEM OF STRATEGIC MANAGEMENT OF BUSINESS ACTIVITIES AND PRODUCTION ASSOCIATIONS IN THE FORMATION AND FUNCTIONING OF SUBSYSTEM

У статті обґрунтована необхідність формування для суб'єктів господарської діяльності багатofункціональних теоретико-методологічних наробіток із інтегрованої економічної діагностики, які надають можливість аналізувати багатогранні сторони їх функціонування за обумовлений відрізок періоду та такі, що узгоджуються із правилами, які представляються до розробки економічно продуктивних функціонально розвинутих систем стратегічного управління діяльністю промислових підприємств і виробничих об'єднань. Доведено, що методологічне гарантування виступає першорядною компонентою способу асекурації економічно результативного розвитку підсистеми інтегрованої економічної діагностики, яка багато в чому формулює функцію та

спрямування постанов за іншого роду, такими, які її обладнують, складовими ланками схеми. Через це безперечно, що створення, санкціонування і надання теоретико-методологічних кахлів та інструктивних роз'яснень із функції інтегрованої економічної діагностики організаціям і установам, які конструюють у функціонально розвинутих системах стратегічного управління діяльністю підприємств та виробничих об'єднань підсистему діагностики, вимушена реалізовуватися у порядку, який має першорядне значення і бути предтечею виконання програмних дій в області інших форм гарантування функції системи управління. Проміж передумов майбутнього анагенезу у вищезазначеному призначенні прогресу специфічною значимістю виділяються поєднання орієнтовані на встановлення загальної сукупності завдань раціоналізації методологічного гарантування іпостасі планомерної економічної діагностики у функціонально розвинутих системах стратегічного управління діяльністю промислових підприємств й виробничих об'єднань.

В статтє обоснована необходимость формирования для субъектов хозяйственной деятельности многофункциональных теоретико-методологических наработок по интегрированной экономической диагностике, которые дают возможность анализировать многогранные стороны их функционирования в обусловленный отрезок периода и такие, которые согласовываются с правилами, которые представляются к разработке экономически продуктивных функционально развитых систем стратегического управления деятельностью промышленных предприятий и производственных объединений. Доказано, что методологическое обеспечение выступает первостепенной компонентой образа асекурации экономически результативного развития подсистемы интегрированной экономической диагностики, которая во многом определяет функции и направления постановлений другого рода, такими, которые её оборудуют, составляющими звеньями схемы. Поэтому бесспорно, что создание, санкционирование и предоставление теоретико-методологических изразцов и инструктивных разъяснений по функции интегрированной экономической диагностики организациям и учреждениям, которые конструируют в функционально развитых системах стратегического управления деятельностью предприятий и производственных объединений подсистему диагностики, вынуждены реализовываться в порядке, который имеет первостепенное значение и быть предтечей выполнению программных действий в области иных форм обеспечения функции системы управления. Промеж предпосылок будущего анагенеза в вышеупомянутом назначении прогресса специфической значимостью выделяются сочетания ориентированные на установление общей совокупности задач рационализации методологического обеспечения ипостаси планомерной экономической диагностики в функционально развитых системах стратегического управления деятельностью промышленных предприятий и научно-производственных объединений.

In the article the necessity of formation of business entities multifunction theoretical and methodological developments for integrated economic diagnostics that allow to analyze the multifaceted aspects of their operation in due time interval and those who agreed with the rules that seem to develop economically productive functionally advanced strategic systems management activities of industrial enterprises and industrial associations. It is proved that the methodological support in favour of primary components form assekuratsii cost-effective development of an integrated economic subsystem diagnostics, which largely determines the function and direction of another kind of regulations, such that it is equipped, functioning components of the scheme. Therefore, it is indisputable that the creation, approval and provision of theoretical and methodological tiles and instructive explanations on the functions of the integrated economic diagnosis of organizations and institutions that are designed to functionally advanced systems of strategic management activities of enterprises and production associations diagnostic subsystem, forced to be implemented in a manner that is of paramount importance and to be the forerunner of the

implementation of program activities in the field of other forms of security management functions. Intermediary prerequisites anagenesis future progress in the above assignment of specific significance allocated combination targeted at establishing a common set of objectives rationalization theoretical and methodological ensure incarnation planned economic diagnostics in the functional development of the system of strategic management of the activities of industrial enterprises and scientific-production associations.

Ключові слова: виробниче об'єднання, діагностика, діяльність, країна, методологічне забезпечення, підсистема, промислове підприємство, роль, система стратегічного управління, створення, функціонування, функція, ціль

Ключевые слова: деятельность, интегрированная экономическая диагностика, методологическое обеспечение, подсистема, производственное объединение, промышленное предприятие, роль, система стратегического управления, создание, страна, функционирование, функция управления, цель

Keywords: activity, the integrated economic diagnostics, methodological support, subsystem, Production Association, industrial enterprise, role, strategic management system, creature, a country, operation, management feature, purpose

ВСТУП

Підсистема інтегрованої економічної діагностики, як і будь-яка інша підсистема функціонально розвинутої системи стратегічного управління діяльністю підприємств й виробничих об'єднань, включає у себе наступні елементи методу, що забезпечують: комплекси методологічних, інформаційних, економетричних, технічних та організаційних проектних рішень, необхідних для її проектування, формування, функціонування і інше.

Життєво важливе місце серед них посідає методологічне забезпечення підсистеми, яке являє собою сукупність керівних матеріалів, які визначають зміст діагностики та регламентують порядок її здійснення на всіх рівнях стратегічного управління діяльністю підприємств і виробничих об'єднань. Незважаючи на те, що в загальногалузевих керівних теоретико-методологічних матеріалах із створення функціонально розвинутих систем стратегічного управління діяльністю підприємств та виробничих об'єднань цей вид забезпечення не передбачається, практика переконливо свідчить, що економічно ефективне формування і впровадження функцій управління можливе тільки на основі глибокого вироблення теоретико-методологічних аспектів кожної конкретної функції, та зокрема економічної діагностики. Необхідним виступає відзначення того беззаперечного факту, що ще не всі функції системи стратегічного управління діяльністю підприємств і виробничих об'єднань в однаковій мірі цілковито забезпечені науково обґрунтованими теоретико-методологічними та інструктивними напрацюваннями. У достатній мірі забезпечені теоретико-методологічними матеріалами такі функції, як планування, облік і регулювання, за якими наявні затверджені відповідними органами державної влади нормативно-інструктивні матеріали, які визначають порядок виконання вказаних функцій в системах стратегічного управління діяльністю підприємств, об'єднань та ін.

Не у такому ступені аніж інші мажоранти системи управління теоретико-методологічними розробками забезпечено інтегровану економічну діагностику, у галузі якої, умовно кажучи, сучасна передова практика усе більше висуває нові умови розробникам його наукових основних принципів.

Всупереч тому, що за проблематикою функції діагностики в системах стратегічного управління

діяльністю підприємств і виробничих об'єднань надруковано велику кількість робіт у виконанні таких авторів, як, М.М. Глазов [1], О.В. Дмитрієва [2], В.А. Катаєв [3], М.М. Редіна [4], Т.В. Сабельфельд [5], В.П. Савчук [6], Д.Ю. Фролов [7], В.М. Фунтов [8], С.М. Шутов [9], І.С. Юдіна [10] та видані інструктивно-методичні матеріали, більшість із них через різні причини не забезпечують комплексного дослідження усіх сторін суб'єкта господарської діяльності. Слабке теоретичне розроблення й недостатнє практичне використання конкретних методик здійснення функції діагностики на різних рівнях системи стратегічного управління діяльністю підприємств і виробничих об'єднань відзначає значна кількість фахівців. Істинно, надзвичайно правильно можливо сприйняти сформовану обставину, акцентуючи увагу на той факт, що перешкодою еволюції підсистеми діагностики в національній економічній системі держави представляється брак зразкових та загальногалузевих схем інтегрованої економічної діагностики. Теоретико-методологічні матеріали і інструктивні директиви в області економічної діагностики не в змозі виправити означений недолік, тому що вони не мають можливостей охопити увесь спектр проблем діагностики, із якими повсякденно трапляється зустрічатися працівникам планово-економічних та обліково-аналітичних структурних підрозділів підприємств і виробничих об'єднань, ін.

Найновітні обставини керування діяльністю підприємств та виробничих об'єднань, які відрізняються наступним підвищенням якості планово-економічного забезпечення і градаційним введенням інноваційно-орієнтованого (науково-технічного) розвитку, всеосяжною експлуатацією економетричних технологій та машин електронних цифрових, встановили сучасні цілі перед вченням і емпіризмом функції економічної діагностики, ін.

МЕТА РОБОТИ виступає у судженні необхідності формування для суб'єктів господарської діяльності багатофункціональних теоретико-методологічних наробіток із інтегрованої економічної діагностики, які надають можливість аналізувати багатогранні сторони їх функціонування за обумовлений відрізок періоду та такі, що узгоджуються із правилами, які представляються до розробки економічно продуктивних функціонально розвинутих систем стратегічного управління

діяльністю промислових підприємств і виробничих об'єднань і ін.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретико-методологічною основою даної статті виступає діалектичний метод та основні положення теорії функції діагностики, системи управління. В процесі дослідження використовувалися такі методи: *абстрактно-логічний* (для теоретичного узагальнення і формулювання висновків); *монографічний* (при дослідженні теоретичних методик діагностики, системи управління); *економіко-статистичний, розрахунково-конструктивний, порівняльний* (при комплексному аналізі та оцінці стану функції діагностики системи стратегічного управління діяльністю підприємств і виробничих об'єднань); *групування* (з метою характеристики інструментарію методологічного забезпечення підсистеми діагностики в системі стратегічного управління діяльністю підприємств та виробничих об'єднань); *графічний* (при побудові структури методології інтегрованої економічної діагностики в функціонально розвинутих системах стратегічного управління діяльністю промислових підприємств, виробничих об'єднань, із точки зору складових її елементів), ін.

РЕЗУЛЬТАТИ

З метою врегулювання вищезначеного вузлового завдання уявляється доцільним визначити, яке ж значення потрібно вкладати в саме поняття «методологічне забезпечення» стосовно до функції діагностики в системах стратегічного управління діяльністю підприємств й виробничих об'єднань. Окремі пропозиції за цим питанням трапляються в роботах багатьох авторів і, зокрема, таких як, О.С. Вартанов [11], О.М. Виборова [12], Л.М. Крепкий [13], Н.М. Терещенко [14], О.А. Толпегіна [15] і багатьох інших. Із чого можливо сформувати особливо вагоме й точне тлумачення сутності методології єдиної діагностики. Зокрема, методологія підсистеми діагностики зобов'язана утримувати в собі виразні фундаментальні компоненти: а). Програма та логічність виконання планомірної діагностики; б). Засоби і порядок цілісної економічної діагностики техніко-економічних інформаційних даних; в). Номенклатура координаційних стадій оформлення неподільної діагностики; г). Методика прийняття й переробки інформаційних даних, що знаходить застосування для сукупної діагностики; д). Ранжування необхідностей відносно здійснення системної економічної діагностики, інше.

При всьому при тому, сучасна практика розроблення і використання теоретико-методологічних матеріалів із діагностики показує, що це навіть вельми змістовне визначення змісту методології потребує уточнення. Уявляється, зокрема, що методологія інтегрованої економічної діагностики повинна містити й додатково включати у

себе, по меншій мірі, ще 8 (вісім) наступних складових елементів методу: по-перше, схему та послідовність проведення діагностики; по-друге, способи, прийоми і методи діагностики техніко-економічної інформації; по-третє, перелік організаційних етапів проведення діагностики; по-четверте, способи отримання та обробки інформації, яка використовується для діагностики; по-п'яте, розподіл обов'язків із проведення діагностики; по-шосте, об'єкти діагностики; по-сьоме, цілі діагностики, тобто визначення того, що і з якою ціллю повинне досліджуватися; по-восьме, порядок використання отримуваної інформації. Виключно при даній обставині, на нашу думку, методологія буде всебічно охоплювати підсистему діагностики в функціонально розвинутих системах стратегічного управління діяльністю підприємств і виробничих об'єднань, ін.

Так само як свідчать навички генерації теоретико-методологічного забезпечення підсистеми інтегрованої економічної діагностики в системах стратегічного управління діяльністю підприємств та виробничих об'єднань, зміст методології діагностики, її структура, передбачені в ній технічні рішення в основному визначаються трьома факторами (чинниками) впливу: специфікою об'єктів управління; принципами організації управляючих систем; особливостями діагностики як функції управління. При початковій обставині на методологічне забезпечення впливають об'єкти управління, в яких, насамперед, знаходять своє відображення конкретні процеси постачання, виробництва готової продукції і її продажу. У другому випадку на зміст методологічного забезпечення впливають цілі та призначення системи управління в цілому, існуюча методологія виконання функцій планування, обліку й регулювання, у взаємозв'язку з якими здійснюється підсистема діагностики. І в третьому випадку зміст методологічного забезпечення багато в чому визначається особливостями безпосередньо функції діагностики – її цілями, методом дослідження, способами та прийомами вивчення виробничо-господарської діяльності суб'єкта сфери і ін.

Вплив перерахованих чинників веде до того, що створювані для різних об'єктів управління теоретико-методологічні матеріали із діагностики, з одного боку, утримують яскраво виражені галузеві й внутрішньогалузеві особливості, а з іншого – мають досить багато спільного у своєму змісті та ін.

Не виділяючи частковостей структурна композиція методологічного забезпечення функції інтегрованої економічної діагностики в функціонально розвинутих системах стратегічного управління діяльністю промислових підприємств й виробничих об'єднань, із точки зору складових її елементів методу і може бути представлена у наступному вигляді, блок-схема на рис. 1.

Рис. 1. Картировочні компоненти теоретико-методологічного забезпечення підсистеми інтегрованої економічної діагностики в функціонально розвинутих системах стратегічного управління діяльністю промислових підприємств і науково-виробничих об'єднань

Значення методологічного забезпечення інтегрованої економічної діагностики суб'єктів господарської діяльності важко переоцінити, але особливо вона зростає в умовах створення функціонально розвинутих систем стратегічного управління діяльністю підприємств й виробничих об'єднань, подальшого поглиблення та трансформації ринкових процесів у національній економічній системі країни. Підвищення якості діагностики веде до створення якісно нового механізму реалізації цієї функції, до інтенсифікації і розвитку методів здійснення діагностики. Відповідно, в процесі організації підсистеми економічної діагностики в функціонально розвинутих системах стратегічного управління діяльністю підприємств та виробничих об'єднань більш за все відчувається потреба у всебічно обґрунтованих напрацюваннях методологічного забезпечення. Цей факт може тлумачитися таким чином, що методологічне забезпечення інтегрованої економічної діагностики дозволяє, із одного боку, встановити перелік економіко-аналітичних інформаційних даних, потрібних для прийняття управлінських рішень, а з іншого боку – визначити потреби в початкової інформації, яка необхідна для виконання належних обчислень. Кажучи іншими словами, методологічне забезпечення надає можливість визначити інформаційний вихід й інформаційний вхід інтегрованої економічної діагностики в системі стратегічного управління і ін.

Систематично відтворюючи усі сторони та процеси виробничо-господарської діяльності

підприємств і виробничих об'єднань, методологічне забезпечення формує склад задач підсистеми інтегрованої економічної діагностики, визначає їх взаємозв'язки та послідовність вирішення, що забезпечує побудову моделі функціонально розвинутої структури функції, ін.

Рекомендуючи методи, прийоми й способи дослідження різних аспектів виробничо-господарського процесу, методологічне забезпечення тим самим дозволяє визначити алгоритми вирішення (принципові схеми розрахунку) задач підсистеми інтегрованої економічної діагностики. Видаючи роз'яснення відносно застосування підсумків планомірного аналізу і оцінки, методологічне забезпечення постає причиною припустимості обрання у найбільшій мірі прийнятних методів, способів та форм надання вихідних інформаційних даних підсистеми інтегрованої економічної діагностики тощо.

В умовах дефіциту точних постановок економіко-аналітичних задач методологічне забезпечення виступає практично єдиним джерелом інформаційних даних для вироблення попередніх керуючих рішень у галузі технічного і організаційного забезпечення функції інтегрованої економічної діагностики. При цьому теоретико-методологічні матеріали діагностики систем стратегічного управління повинні задовольняти наступним вимогам:

I. Методологічне забезпечення підсистеми інтегрованої економічної діагностики повинне забезпечувати реалізацію встановлених цілей дослідження (надавати висновки відносно процесів,

які відбуваються; забезпечувати можливість складання прогнозів на перспективу та таке інше);

II. Методологічне забезпечення повинне передбачати суцільне за охопленням і безперервне за часом вивчення процесів виробничо-господарської діяльності (усі аспекти діяльності систем стратегічного управління діяльністю підприємств та виробничих об'єднань – економічні, технічні, соціальні і ін. повинні підлягати діагностиці в усі часові інтервали);

III. У методологічному забезпеченні повинні бути відображені функціонально необхідні процеси підсистеми інтегрованої економічної діагностики при створенні, функціонуванні систем стратегічного управління діяльністю промислових підприємств та науково-виробничих об'єднань, а не ті, які традиційно склалися на тому чи іншому об'єкті функції управління ін.;

IV. Рекомендовані у методології методи, способи і прийоми дослідження виробничо-господарської діяльності повинні бути обґрунтовані і зорієнтовані на отримання необхідної та достатньої економіко-аналітичної інформації, ін.;

V. Методологічне забезпечення повинне бути системним описом виконання підсистеми інтегрованої економічної діагностики господарської діяльності на відповідному рівні функціонально розвинутої системи стратегічного управління діяльністю підприємств і виробничих об'єднань, ін.

ВИСНОВКИ

Стало бути, підсумовуючи висвітлене мається можливість відверто відзначити, що методологічне гарантування виступає першорядною компонентою способу асекурації економічно результативного розвитку підсистеми інтегрованої економічної діагностики, яка багато в чому формує функцію й спрямування постанов за іншого роду, такими, які її обладнують, складовими ланками схеми. Через це безперечно, що створення, санкціонування та надання теоретико-методологічних кахлів і інструктивних роз'яснень із функції інтегрованої економічної діагностики організаціям та установам, які конструюють у функціонально розвинутих системах стратегічного управління діяльністю підприємств і виробничих об'єднань підсистему діагностики, вимушена реалізовуватися у порядку, який має першорядне значення та бути предтечею виконанню програмних дій в області інакших форм гарантування функції системи управління. Проміж передумов майбутнього анагенезу у вищезазначеному призначенні прогресу специфічною значимістю, на мою думку, виділяються поєднання орієнтовані на встановлення загальної сукупності завдань раціоналізації методологічного гарантування іпостасі економічної діагностики у функціонально розвинутих системах стратегічного управління діяльністю підприємств і об'єднань тощо.

Список використаних джерел

1. Глазов, М. М. Диагностика предприятий: новые решения / Михаил Михайлович Глазов; С.-Петерб. университет экономики и финансов, Высшая экономическая школа. – СПб.: Издательство С.-

Петербургского университета экономики и финансов, 1997. - 122 с.: схема; 20 см.; ISBN 5-7310-0684-9: Б.ц.

2. Дмитриева, О. В. Исследование эффективности деятельности полиграфических предприятий с применением экономической диагностики (методический аспект): монография / О.В. Дмитриева; М-во образования Рос. Федерации, Моск. гос. ун-т печати. - Москва: Моск. гос. ун-т печати, 2004 (ИПК МГУП). - 93, [2] с.: ил., табл.; 20 см.; ISBN 5-8122-0674-0 (в обл.).

3. Катаев, В.А. Диагностирование производственного потенциала автотранспортного предприятия / Виталий Анатольевич Катаев. - М.: МАКС Пресс, 2005. - 112, [3] с.: иллюстр., табл.; 21 см.; ISBN 5-317-01310-0 (в обл.).

4. Редина, М.М. Эколого-экономическая диагностика устойчивости предприятий нефтегазового комплекса [Текст] / М.М. Редина. – М.: Рос. ун-т дружбы народов, 2011. - 167, [1] с.: ил., табл.; 21 см.; ISBN 978-5-209-03585-5.

5. Сабельфельд, Т.В. Диагностика финансовой несостоятельности предприятий [Текст]: монография / Т.В. Сабельфельд; Авт. некоммерческая образовательная орг. высш. образования «Алтайская акад. эконом. и права». - Барнаул: ААЭП, 2013. - 159 с.: илл., таблиц.; 21 см.; ISBN 978-5-8349-0175-4.

6. Савчук, В.П. Диагностика предприятия: поддержка управленческих решений [Текст] / Владимир Павлович Савчук. - Москва: БИНОМ. Лаборатория знаний, 2014. - 174, [1] с.: ил., таблиц.; ISBN 978-5-94774-195-7.

7. Фролов, Д.Ю. Методы экономической диагностики деятельности организаций: автореферат дис. ... к.э.н.: 08.00.05 / Фролов Дмитрий Юрьевич; [Место защиты: Междунар. межакадемический союз]. – Москва, 2011. – 48 с.

8. Фунтов, В.Н. Управление проектами развития фирмы: теория и практика: [монография] / Валерий Николаевич Фунтов. - СПб.: Питер®, 2009. - 488с.: ил., табл.; 21 см. - (Практика менеджмента); ISBN 978-5-388-00675-2.

9. Шутов, С.М. Диагностика предприятия: Монография / С.М. Шутов; Издательско-книготорговый центр «Маркетинг». - Москва: Маркетинг, 2003 (ПИК ВИНТИ). - 175с.: иллюстр., табл.; 20 см.; ISBN 5-94462-352-7 (в обл.).

10. Юдина, И.С. Диагностика обеспеченности предприятия трудовыми ресурсами / Ирина Сергеевна Юдина. - Москва: Лаборатор. книги, 2010. - 58с.

11. Варганов, А.С. Экономическая диагностика деятельности предприятия: организация и методология / Александр Степанович Варганов. - Москва: Финансы и статистика, 1991. - 78,[2] с.; 20 см.; ISBN 5-279-00559-2.

12. Выборова, Е. Н. Методология финансовой диагностики субъектов хозяйствования: Научное издание / Елена Николаевна Выборова. - Иркутск: Издательство ИГЭА, 2002. - 138 с.: илл., таблиц.; 20 см.; ISBN 5-86149-024-4.

13. Крепкий, Л.М. Экономическая диагностика предприятия: [методология, методика, организация, диагнозы, пути совершенствования] / Лазарь

Моисеевич Крепкий. - Москва: Экономика, 2006 (М.: «Центральная типография» 12 МО РФ). – 214, [1] с.: илл., табл.; 20 см.; ISBN 5-282-02564-7.

14. Терещенко, Н.Н. Экономическая диагностика развития рынка потребительских товаров: теория, методология, практика: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05 / Наталья Николаевна Терещенко; [Место защиты: Сиб. гос. ун-т потреб.

кооп.]. – Красноярск, 2009. - 427 с.: ил.

15. Толпегина, О.А. Методология формирования комплексной экономической диагностики [Текст]: монография / Ольга Акимовна Толпегина; Московский университет им. С. Ю. Витте. - Москва: Московский ун-т им. С.Ю. Витте, 2014. - 167 с.: ил., табл.; 21 см.; ISBN 978-5-9580-0158-3.